

FSC metsäsertifikaatin hakeminen

Kaupunkirakennelautakunta 28.05.2025 § 78
220/10.00.00/2024

Valmistelija metsätalousinsinööri Ahti Ränä

Kaupunkirakennelautakunta päätti kokouksessaan 6.3.2024 esiselvityksestä mahdollisen FSC sertifiointin vaikutuksista kaupungin metsien hoitoon.

Suomessa metsätalousmaiden keskeiset sertifiointijärjestelmät ovat PEFC ja FSC. PEFC sertifiointi tehdään joko alueellisen ryhmäsertifiointin tai suoraan Kestävän Metsätalouden Yhdistyksen (KMY) kautta. FSC sertifiointiin osallistutaan pääasiassa ryhmäsertifiointin kautta.

Metsäsertifiointin keskeisimmät tehtävät ovat taata, osoittaa ja todentaa, että metsiä käytetään vastuullisesti, turvata kestävän metsätalouden toimintaedellytykset ja vahvistaa puuperäisten tuotteiden menekkiä kansainvälisillä markkinoilla sekä turvata ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä metsän hoito.

Sertifiointinissa määritellään metsien hoidon suunnittelun, toteutuksen ja dokumentoinnin vaatimukset ja kriteerit, joiden täyttymistä arvioi vuosittain ulkopuolinen taho.

Sertifikaatti voidaan myöntää, kun metsänomistaja sitoutuu kriteerien mukaiseen toimintaan, noudattaa niitä ja kriteerien vaatimukset täyttävät arvioinnissa.

Kokkolan kaupungin metsät ovat olleet PEFC sertifioituja vuodesta 1999 – 2000. Kaupunginvaltuuston hyväksyi 7.3.2022 kaupungin metsäohjelman vuosille 2022-2031. Metsien kokonaiskestävän käytön vahvistamiseksi on metsäohjelmakaudelle kirjattu tavoite FSC sertifiointista siihen soveltuvilla osilla.

PEFC ja FSC sertifiointijärjestelmien merkittävimmät erot ovat ekologisen kestävyyskriteereissä. Erityisesti metsätalouden ulkopuolelle jätettäviin alueisiin, metsätalouden erityisalueisiin, jatkuvapeitteisyyteen, suojavyöhykkeisiin, säästöpuustoon ja lahoppuuhun liittyvät vaatimukset.

Tehdyn esiselvityksen perusteella FSC sertifiointi ei edellytä kaupungilta merkittäviä muutoksia jo käytössä oleviin metsien hoidon menetelmiin ja käytäntöihin tai metsäohjelman mukaisen toiminnan volyyymiin ja tavoitteisiin.

FSC:n edellyttämä metsänhoidon ulkopuolelle jäävä metsämaan pinta-ala, vähintään 5%, toteutuu olemassa olevien suojelu- ja rauhoitusalueiden sekä arvo-, ranta- ja suojametsien myötä.

FSC:n edellyttämiä metsätalouden erityiskohteita tulee olla niin ikään vähintään 5% metsämaan pinta-alasta. Metsäohjelman 2022-2031 yhtenä kirjattuna tavoitteena on jatkuvan kasvatuksen lisääminen 10-15%:iin ohjelmakaudella. Toteutuessaan em. osuus muiden virkistysmetsäosuuksien kanssa täyttää FSC:n erityiskohteiden määrällisen vaatimuksen.

FSC sertifiointi voi aiheuttaa vähäisiä alue-/ kohdekohtaisia puunmyyntitulojen menetyksiä verrattuna nykytilaan esim. suojakaistojen muodossa. Toisaalta myydylle FSC sertifioidulle puulle maksetaan puukaupoissa hintalisää, joka pääosin kompensoi em. tulojen menetyksiä.

Kaupungin puunmyyntitulojen erotus PEFC vs. FSC ei ole merkittävä myöskään johtuen laajahkoista virkistysmetsistä, joissa metsänhoitoa ohjataan mm. virkistys- ja luontonäkökulmilla. Kaupungin puunmyyntituloihin vaikuttaa huomattavasti enemmän kulloinenkin markkinatilanne. Raakapuulle maksettava hinta elää suhdanteiden ja markkinatilanteiden mukana voimakkaasti ja lyhyelläkin aikajänteellä.

FSC sertifikaatin haaste kaupungin näkökulmasta on sellaiset asemakaavan ja virkistysalueiden metsät, joissa FSC:n kriteerit ja vaatimukset ja toisaalta metsien käyttäjien ja asukkaiden turvallisuus- ja hoito-odotukset ovat ristiriidassa. Haaste voidaan ratkaista jättämällä kaava-alueiden taajamametsät pääosin pois FSC-sertifioinnista ja käyttämällä kohteilla vain kulloinkin soveltuvia kriteerejä ilman virallista FSC statusta.

FSC-sertifiointi on edullisinta maksuttomien ryhmäsertifikaattien kautta. Ryhmäsertifikaatteja tarjoavat mm. Metsäliitto ja UPM, joiden kanssa kaupungilla on jo ennestään jäsen- ja kumppanuussuhteet.

FSC:n liittymisprosessi alkaa liittymishakemuksella ryhmäsertifikaatin omistajalle. Prosessi jatkuu metsäsuunnitelman tarkastuksella ja pitkän aikavälin toimintasuunnitelman laatimisella. Kohdeneuvotteluissa, -inventoinneissa ja -rajauksissa määritellään mm. metsätalouden ulkopuolelle jätettävät kohteet ja erityiskohteet. Neuvotteluiden tuloksista laaditaan liittymissopimuksen luonnos, josta kaupunki aikanaan päättää asianmukaisessa toimielimessä.

Mikäli sopimusluonnos saa molemminpuolisen hyväksynnän, voidaan sopimus allekirjoittaa. Prosessi päättyy metsävaratiedon siirtoon sertifikaatin omistajan järjestelmiin ja FSC:n käyttöönottoon.

Ryhmäsertifikaattiin liittymisestä huolimatta metsien hoidon ja käytön päätösvalta säilyy täysin metsänomistajalla. Muiden toimijoiden kuin em. yhteistyökumppanin käyttäminen ja kaikenlainen oma- ja hankintatyö on edelleen mahdollista. FSC-sertifikaatti on vapaaehtoinen ja sopimuksen voi irtisanoa. Sopimus voidaan tehdä myös määräaikaisena.

Valmistelijan ehdotus:

Aloitetaan prosessi kaupungin metsien osittaisesta liittämisestä FSC:n piiriin jättämällä liittymishakemus UPM:n ryhmäsertifikaattiin. Hakemus koskee kaavattomia alueita sekä yleiskaavan M-, V- ja S-alueiden metsiä sekä sellaisia laajoja yksityiskohtaisten kaavojen metsäalueita, joissa FSC kriteerien noudattaminen on turvallista ja mahdollista.

Sellaiset kaava-alueiden lähi-, puisto-, suoja- ja virkistysmetsät ja muut alueet, joissa esim. turvallisuuden, asumisviihtyisyyden tai maiseman vuoksi kaikkien FSC kriteerien noudattaminen on vaikeaa, jätetään hakemuksen ulkopuolelle.

Sopimus FSC ryhmäsertifikaattiin määräaikaisena.

Lisäselvitykset oheisaineistona.

Maankäyttötiimi puolsi esitystä kokouksessaan 5.3.2025

Kaupunkiympäristöjohtaja

Kaupunkirakennelautakunta päättää

1. jättää hakemuksen UPM:n FSC ryhmäsertifikaattiin
2. että hakemus koskee yleiskaavan M-, V-, ja S-alueiden metsiä, asemakaavojen M- ja S-alueiden metsiä sekä valikoituja soveltuvia asemakaavojen muita metsäalueita
3. että hakemus ei koske pääosaa taajamien lähi-, puisto-, suoja- ja virkistysmetsiä
4. valtuuttaa metsäpalveluiden yksikön laatimaan ja allekirjoittamaan liittymishakemus ja käymään liittymisprosessiin kuuluvat neuvottelut

Päätös

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi päätösesityksen.